

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS- PRIJS
Voor de Stad, 1/2 fl. 12
Franco per post, 1/4 fl.

ADVERTENTIE:
15 cents de regel.
behalve 35 cents

AMERIKA.

Volgens de laatste tijdingen uit Mexico door de Amerikaanse bladen ontvangen, hebben een aantal mexicaansche burgers, aangespoord door een groot gevoel van vaderlandsliefde, gezamenlijk aan het gouvernement twee millioen dollars aangeboden, om het in staat te stellen zich te verweren tegen een inval der troepen van de Vereenigde Staten. De geestelijkheid heeft insgelijks aanzienlijke sommen bijeengebracht tot dekking der oorlogskosten. De generaal Taylor heeft eindelijk de middelen van vervoer ontvangen, welke hij noodig had, om op deze krachtadige wijze de vijandelijkheden voort te zetten, en weldra zullen wij tijding hebben van de expeditie, welke hij tegen Monterey moest aanleggen. De amerikaansche oorlogschepen hebben Tampico bedreigd; doch het schijnt dat de zaak niet ernstig geweest is en men zij het wisselen van eenige kogels bepaald heeft.

Den 16 juli had de amerikaansche Senaat nog een besluit genomen over het nieuwe tarief.

Een verschrikkelijke brand heeft den 14 juli een gedeelte der stad Nantucket (Vereenigde Staten) vernield; om de woede der vlammen te snijden zijn 50 huizen door het geschut in den grond geborste. De laatste tijdingen waren reeds 100 huizen vernield en men was de vlammen nog niet meester.

IRIEN.

Toen wij onlangs het vertrek van Mehemet-Ali naar Konstantinopel meldden, deden wij op goede gronden mede, dat die reis van den Pacha naar het Oosten stond met een sedert lang beoogd plan, daarin bestaande, om zijden zoon Ibrahim van het erfregt uit te sluiten. Een brief uit Alexandrië van den 9 juli, door de Augsb. Zeit. megedeeld, heeft vestigt de deelen deze tijding. Zie hier wat die brief daar van zegt:

Men verzekert dat de vrienden en aanhangers van Ibrahim-Pacha veel moeite hebben aangewend, om den Onderkoning over te halen zijn vertrek uit te stellen, tot de terugkomst uit Engeland van den overkoning van Nisibe; maar ondanks dien raad heeft Mehemet-Ali niettemin zijn plan doorgezet en is den 4 juli vertrokken.

Wat aangaat het doel zijner reis naar Konstantinopel, ik verneem uit goede bronnen dat de zelve in verband staat; met eene verandering in de orde van opvolging aan het egyptisch stadhuis opgelegd, daar de Onderkoning tot zijnen opvolger verlangt zijnen tweeden zoon, Abbas-Pacha, dien hij voor al den tijd zijner afwezigheid, met het bestuur der zaken belast heeft. Het door Mehemet-Ali beraamde plan, om zijnen zoon, Abbas Pacha, te bevoorregten, zal waarschijnlijk gelukken. Men zegt dat de Onderkoning nog hoopt van den Sultan andere concessien van minder belang te zullen verwerven.

DUITSCHLAND.

Uit Glogow (Galicie) meldt men van den 10 juli: Een hevige brand, die den 16 uitgebarsten is,

heeft te deze stede 103 huizen, 21 schuren, 71 stallen, 46 voorraadzolders, 2 joodische synagogen, het gasthuis en vele andere gebouwen vernield. Door deze ramp zijn meer dan duizend ongelukkigen zonder dak en brood.

ENGLAND.

LONDEN 1 augustus. Gisteren heeft het Lagerhuis zich in comité-generaal bezig gehouden, met het wets-ontwerp over de suikers, waarvan al de artikelen achterevolgens zonder amendement noch stemming zijn aangenomen. Het rapport over de wet zou reeds heden uitgebragt worden en men hoopt dat de derde lezing in den loop der volgende week zal plaats kunnen hebben. Daar de aanneming van het wets-ontwerp door de Lords als zeker beschouwd wordt, denkt men dat de beraadslaging slechts korte dagen duren zal.

IRIEN.

In de laatste zitting van het repealgenootschap te Dublin, is voorlezing gedaan van eenen brief van den heer O'Connell, waarin de bevrjder na zijn intig. te bezien betuigt te hebben over de schendingen welke in den bezem van het genootschap ontstaan is, verklaart dat er geen betrekkingen meer kunnen bestaan tusschen menschen, die, even als de partij van het Jeugdig Ierland, zich als verdedigers opwerpen van het materieel geweld als middel van bevrijding, ten diggenen die, even als hij, met zijne vrienden, op niets anders dan op vreedzame, en constitutionnele middelen bedacht zijn, om de herroeping der Unie te bereiken. De heer O'Connell geeft kennis dat hij te deze zake een beroep op het versche volk zou doen.

Na de voorlezing van den brief van O'Connell is de heer Smith O'Brien opgestaan, om te verklaren, dat hij niet deelde in de gevoelens van den bevrjder: dat het in sommige omstandigheden een pligt der burgers is tot geweld over te gaan, om de onderdrukking te bestrijden en de vrijheid te herwinnen. De redenaar heeft ten slotte daarbij gevoegd dat hij het gedrag van het comité afkeurde, wijthet geen kandidaten, tot het repealgenootschap behoorende had gesteld, tegenover de wings, die zich in de versche collegien hadden voorgedaan om herkozen te worden. Na een kort antwoord van den heer John O'Connell is de vergadering uiteengegaan zonder eenig besluit te nemen.

Den volgenden dag werden de beraadslagingen hervat. De heer Meagher, uitgever van het dagblad the Nation, de heer Smith O'Brien en een ander redenaar van de partij van het Jeugdig Ierland, hebben op nieuw met ernst het beginsel van het gebruik van materieel geweld verdedigd, als een middel, om in sommige omstandigheden de onderdrukking te bestrijden. Na de redevoering van den heer Meagher heeft de heer John O'Connell, die zijnen vader vervingt in de leiding der beraadslagingen van het genootschap, verklaard, dat in deze omstandigheden zijn pligt hem geboden een ernstigen maatregel te nemen.

De taal van den heer Meagher, zeide hij, kan in deze vergadering niet geduld worden. Het genootschap moet ophouden te bestaan of de heer Meagher moet ophouden er toe te behooren. Het een of het ander moet beslist worden. (Verward geschreeuw: ja! neen! Toerjuiching en geknor).

Indien het genootschap het wil, dan moet het gebeuren. Zoo veel is zeker, dat de heer Meagher en ik niet te zamen lid van het genootschap kunnen zijn. (Nieuw en nog heviger geschreeuw; de verwarring is algemeen.) Toen stond de heer Smith O'Brien op om aan de woorden van den heer Meagher zijne goedkeuring te geven. Ik ben blijde, zoo eindigde hij, deze gelegenheid te vinden om mijne afkeuring uit te drukken over handelingen, welke uitslag het verlies is van een zoo achtingswaardig lid als de heer Meagher.

De heer J. O'Connell staat nogmaals op en zegt, dat indien het genootschap het besluit dat hij voorgesteld heeft, niet goedkeurt, het even goed andere besluiten kan nemen en een ander hoofd kiezen. (Deze woorden worden met luide toerjuichingen begroet en door den kreet: O'Connell voor altijd! leve O'Connell! welk eenige oogenblikken aanhoudt. Tegelijkertijd staan de heer Smith O'Brien en de andere leden van het Jeugdig Ierland van hunne plaatsen op en verlaten de zaal te kennen gevende dat zij ophouden deel te maken van het repealgenootschap). Na dit voorval spreekt J. O'Connell nogmaals om het verlies van den heer Smith O'Brien te betreuen.

Het genootschap, zeide hij ten slotte, zal aante staanden maandag weder vergaderen en ik hoop dat mijn vader in staat zal zijn de wonden te heelen, welke op dezen dag aan Ierland is toegebragt. Waarop de vergadering vol verwarring is uiteengegaan.

SPANJE.

MADRID, 29 juli. Ibrahim-Pacha wordt elk oogenblik te Malaga verwacht.

Men zeide gisteren dat de naar Portugal uitgewekenen van de partij des vooruitgangs, het getal van 4000 bereikt hadden. Er is hun geen vast verblijf aangewezen, maar zij reizen vrij van de eene plaats naar de anderen.

Men zegt dat Espartero uit Londen alhier verwacht wordt, even als de Infant don Enrique. Duizenderlei andere geruchten zijn in omloop.

Tijdingen van de Portugeesche grenzen in Galicie melden, dat te Veiu twee portugeesche commissarissen aangehouden zijn, die pogden de grenzen over te halen, hunne vaten te verladen en naar Portugal over te loopen.

FRANKRIJK.

PARIS 1 augustus. De werkzaamheden voor de defunctieve daarstelling der bureaus, welke het door geheel Frankrijk hebben plaats gehad, is nog weinig bekend. In onderscheidene departementen van Parijs en de departementen is de meerderheid aanzienlijk geweest voor de behoudende partij, die de werkzaamheden beslissen niets, want

kierze onthouden zich, er deel aan te nemen; eerst morgen zullen wij dus weten welke de uitslag zal zijn van dien grooten strijd der vertellingen.

— Onheilspellende en gansche valsche geruchten zijn heden te Parijs in omloop geweest. Men heeft gezegd dat de Koning door een beroerte was aangeast geworden, van eene andere zijde verzekerde men dat op Z. M. met eene karabijn geschoten was, waardoor de Koning aan den arm gekwyt en de hertog van Aumale aan zijne zijde gesneveld waren.

Wij herhalen het, deze geruchten zijn volkomen valsch. De minister van financiën heeft heden den heer Bandesson de Richebourg, commissaris der beurs, gemagtigd, om zo uitdrukkelijk tegen te spreken.

Het gouvernement heeft heden eene telegraphische dépêche van het kasteel van Lu ontvangen, afgezonden ten half drie ure. De Koning genoot eene volmaakte gezondheid en verwachtte ten drie ure het bezoek van den Kroonprins van Beieren.

Wij weten niet met welk doel zulke geruchten verspreid zijn, welke gisteren insgelijks te Rouaai in omloop zijn geweest en eenen nadeeligen invloed op de markten hebben gehad. Wij weten niet ten dienste van welke partij zij nut kunnen aanbrengen en willen dezelve dus slechts aan de algemeene verontwaardiging en de billijke afkeuring van het gansche land prijs geven.

(Debats)

— Het dagblad *la Presse* behelst de volgende bijzonderheden over den voortgang van het Christendom in China.

» Wij ontvangen uit China, langs Southampton ondercheidene belangrijke brieven onder het godsdienstig oogpunt, onder anderen een van Mr. de Besi, Vicaris-apostoliek der propaganda, waarin die prelaat ons, met eene prinselijke en vrome vreugde meldt, dat sedert de afkondiging van het keizerlijk edikt, hetwelk de vrijheid van het Christendom door geheel het keizerrijk gewaarborgd heeft, de christelijke godsdienst er zulke groote en snelle vorderingen maakt, dat in vele districten de missionarissen niet meer toereikende zijn voor de dienst der christenen en het onderwijs der catechumenen.

» Vooral noemt men de provincie Kiang-Nan, waarvan Nankin de hoofdplaats is, alwaar de heideneu bij hoopen de tempels van Bondha verlaten, om openlijk hunne intrede te doen in de nederige bedehuizen, aan den waren God gewijd en het doopsel te vragen. Daar worden nieuwe catechiseerders belast, om de nieuwangekomenen met de leer en zeden der christelijke godsdienst bekend te maken, en de hoogw. heer de Besi voegt hierbij, dat men niet vergeet hen tegelijkertijd te leeren, dat zij de godsdienstige vrijheid, welke zij sedert eenige maanden genieten, verschuuldigd zijn aan Frankrijk: wij het onze ambassadeur is, die de eer heeft gehad over deze maatschappelijke hervorming te onderhandelen en dezelve te bekomen; eene hervorming even gewichtig voor de uitbreiders des geloofs als voor de voorstanders der beschaving.

» Het getal zendelingen, welke thans het Heilich keizerrijk overkruisen, zijn 30 in getal, waaronder 60 Franschen en 20 Italianen.

Indien wij geloof mogen hebben aan hetgeen de *Aug. Zee* meldt, van Japan, dat uitgebreid keizerrijk, nog geheimzinniger dan China, ook op het punt zijn uit te treden, is de afzondering te voorschijn te komen. Het dagblad verkert, dat een zending uit de Vereenigde Staten, den loop des jaars 1845, de Yeddo hoofdstad van Japan, mag bereiken zijn. Gedurende de laatste 10 jaren hebben zij reeds meermaals bespoedich te vesten in Nagasaki, eene belangrijke haven, waartoe de Hollanders en de Chin ezentot heden

alleen toegang hebben gehad. Maar 160 heden zijn hunne pogingen daartoe vruchteloos gebleven.

BELGIË.

BRUSSEL 3 augustus. De heer Mercier, minister van Staat en Gouverneur van Henegouwen is zaterdag te Brussel aangekomen en gisteren ochtend naar Mous vertrokken.

— Gisteren is in al de kerken van Brussel voorlezing gedaan van eenen herderlijken brief, gedagteekend uit Rome, van Mgr. den Kardinaal Aartsbischoep van Mechelen, van zijne onderhoorigen, ter gelegenheid van het overlijden van paus Gregorius XVI en de troonsbeklimming van Pius IX.

— De duitsche landverhuizing langs de haven van Antwerpen wordt meer en meer belangrijk. Twee amerikaansche schepen liggen op dit oogenblik ter veering zerkant naar New-York met ongeveer 300 landverhuizers.

— Dit Aalst schrijft men dat de roeat zich in de kop vertoont heeft, vooral in de hooge velden. Dit is des te nadeeliger voor den oogst, als de ziekte zich juist onder het bloeijen vertoont.

— De heer Breulet, rijksvcearts, schrijft uit *Marche* aan de *Politique*. Ik haast mij u te kennen te geven, dat de aardappelziekte op nieuw in vele plaatsen van het canton Paliseul (Ardenne) uitgebroken is en voornamelijk in de gemeente Bertrix. De ziekte is in alles gelijk aan die van het verleden jaar, behalven dat de knollen nog sterker aangelast zijn. Vooral de groote roede, welke tot voedsel van het vee dienen, zijn hevig besmet; gansche velden zijn reeds door de ziekte verwoest.

— Omtrent de op den 29 juli plaats gehad hebbende aardbeving leest men nog het volgende:

Uit *Arlon* schrijft men aan *l'Ami de l'Ordre*. Den 29 july, den avonds ten 9 ure, hebben wij hier eene aardbeving, die waarschijnlijk of liggende menschen merden geschommeld door een wiggende beweging, welke omstreeks 12 seconden duurde. De beweging was gelijk aan die van een bij stil weder van een schip.

Te Messancy heeft men op hetzelfde uur dezelfde beweging waargenomen, duarde zij omstreeks 30 seconden. Ook te Aubange en Ethe heeft men de aardbeving gevoeld.

Uit Duitschland komen dezelfde berichten in. Te Darmstadt was de beweging vrij merkbaar. Deuren, tafels en stoelen werden verstuurd en gezetinkelden.

Te Hanted, Windschen en Rosdorf is hetzelfde verschijnsel waargenomen.

Te Mannheim was, vooral in het nooge gedeelte der stad, de beweging zoo sterk, dat de ingezetenen hunne huizen verlieten om naar de durtst der Duitengewone schudding om te zien.

NOEDERLAND.

HERTOGENBOSCH 5 augustus.

Omtrent de aardappelziekte in deze maatschappij hoort men verscheidene berichten. Terwijl er sommigen zijn, die niets minder verhalen dan van het moeten bedorven, onderlijken markt, en hebben wij gekonvaardige en deftige getuigen, gehoord, die hunne verontwaardiging over die geruchten niet ontveinsden. Doch ook onder dezen waren de gekoelens niet eenparig. Sommige meenden te mogen beweren, dat hier en daar scheidende aardappelen, der eenzijdigheids aardigheid, zichtbaar was, doch verhaarden, en zij, dat zij niet van eenig belang is en zich niet, of al zeer langzaam verspreidt. Anderen zeggen, dat zij eene lichte aardappelziekte zagen, die verachtelbaar is, en kan achterligt verklaard worden door de liggende van den grond, de uitkomst van denzelfden (de kleinste) schijnsel meer te liggende dan de andere, en behalven van den grond, die de aardappelen het afgelegen jaars enz. De veld, die men op de landerij het loof bespeurt, worden over algemeen de

hite en de goede toegeschreven, men had zelf opgemerkt dat die vlekken laatstl. maandag met vijfduiger waren dan zaterdag, hetgeen daaraan toegeschreven werd, dat er zondag II een weinig regen gevallen was, of, om uitdrukkingen welk wij hoorden, weder te geven, dat het niet geregent naast van tijd tot tijd gedruppeld had; waarna weder zware hitte volgde, welke op de bladen waarop eenige druppels gevallen waren, die vlekkel veroorzaakte.

Wat de rogge betreft, het is buiten twiifel dat zij niet zoo veel opgeleverd heeft als men bij eenen goeden oogst verwachten kan; maar men is het algemeen eens, dat de hoedanigheid niets te wenschen overlaat; terwijl voor het gewas de gewenschte hoeveelheid vergoeding wordt gevonden. Het is overigens, dat dit jaar, buiten andere gewonen jaren, gezand is.

— Zoo als wij gemeld hebben is het zilveren eegretaken bij het huishoudelijk concours, II. zondag, in de *Unie* gehouden, in den avond van den volgende dag, plegtig, onder het spelen der harmonia van de *Unie* en die van *St. Cecilia* na de zangpreludensbutterij de *Harmonie* overgebracht. Hetzelve werd aldaar feestelijk ontvangen onder den toevloed van een aanzienlijk, en uitgelezen publiek, hetwelk zich nog tot laat in den avond, in de tuinen en zalen der societeit de *Harmonie* vermaakt heeft.

Bij koninklijk besluit, van den 27 juli j. l. n. 147, zijn bevoegd en aangesteld, bij het departement voor de zaken der Roomsch-Katholieke Eredienst:

tot commissies, de adjunct commissies bij hetzelfde A. J. M. L. Lux, tot adjunct commissies, de eerste klerken bij dat departement H. C. Klompé en J. J. Jansen.

— Het verzeekt dat H. M. de Koningin tegen de helft der maand naar Italië vertrekken, gedurende eenige maanden buitens lands blijven en ten einde de maand November in de residentie terugkeeren zal.

— Een ingezeten man, die het volgendes in het *Handelsblad* van woensdag 27 artikelen gelezen, waarin getegd wordt, dat de velden in den ontrek dezen stad een teurig schouwspel opleveren, maardien de aardappel ziekte zich reeds in al hare hevigheid vertoont en alle vruchten te kwijnen staan. Ik wil dusdanige berichten liefst niet toeschrijven aan de *versamtelijken, speculatie, geest*, van eenen woekeraar, die de menschen met kommer voor den aanblijven, oogen, tracht te vervullen, om te oogen, dan aan zijne schraaprecht te kunnen volben; liefst wil ik, deze onruithare tijdingen aan *onbegrijpelijkheid*, in allen geval, is het, dat het vorenstaande artikel, zoo al niet ten eenen male onwaar is, dan althans ten hoogsten overdragen is. Om eenen enkel en akker, met vroeg rijpe aardappelen, te laten, moge de ziekte van het vorige jaar, min of meer, worden waargenomen. De verrijpselen evenwel, welke daarboven zeldzaam zijn, hepalen zich eenzijdig, het blad en doen geenszins den stonk, van de knollen, aan. Da aardappelen staan reeds in de velden ontvot, daten stad, overheerlijk, schoon en alle vruchten beloven den besten oogst.

— Aan de rijksoverheid is, met de oude werktuigen, en in de oude lokalen, van het begin van July 1845 tot half Junij 1846, voor / 11,700,000 aan nieuwen vrageld geslagen; de mant is nu op dien post, verbruikt, dat zij's werke, / 500,000, aan groote afvaten specien kan afleveren. De rijksoverheid heeft, op 2 augustus, hebben de Scheveningen de vragelondigde vreesen, laat gehad. Gelijkt met wort, zijn, deze uitgeschreven door de soogtelt tot aanmoediging der verbetering van de paardenras in Nederland, reeds vroeg in de vprgen stroomde, eene aanzienlijke menigte ingezeten en vragelondig, naar het fraage veld.

Ten tijde toen deze verhandelingen geschreven werden, was het gebruikelijk dezelve te sluiten met eenige dichtelijke strofen, tot lof van derzelve verdedigers. Wij vinden aan het slot dezer eerste thesis, eene plaats, waarvan de getrouwe vertolking volgt.

» Wij willen geen onnodigen strijd verweken, maar, in den zin van Elias, ernstig nadenken uitlokken. De Kerk duldt geene pluk, noch vreemd juk.

» Indien iets aan Satan welgevallig kan zijn, is het 't juk eener schandvolle vereeniging, welke wel de lichamen maar niet de zielen aan elkander verbindt en een hinderpaal wordt voor het gezamenlijk gebed.

» Al wát vermenging is wordt door God gedoemd en alle verwarring mishaagt den hemel. De stichter van alle orde begeert reine harten, ver van ons aldus de gemengde huwelijken.

» Wat de booze vijand van het menschelijk geslacht niet door geweld vermag, bewerkt hij door sluwheid. De grootste zijner list is de onderscheiding op het stuk der huwelijken; daardoor levert hij aan den afschuwelijken Moloch eene ghitische nakomelingschap.

» De vrouw moet het geloof des mans deelen, vooral in eenen tijd, waarin Satan tracht het ware geloof met het valsche te vermengen. Met dat doel heeft hij de schandelijke handeling der gemengde huwelijken uitgedacht. Door middel derzelve strooit hij in de harten het zaad der onderscheiding, der leugen en van het verlies des geloofs uit.

Het komt ons belangrijk voor te doen opmerken, dat die uitvallen tegen de gemengde huwelijken niet geschreven zijn in die eerste tijden van godsdienstige vervoering, welke de wieg der saksische hervorming zoo zeer beroerde. Na een vreedzaam bestaan van twee eeuwen, had het lutherdom den tijd gehad zich te stillen en minder hevigheid in zijne leerstellingen aan den dag te leggen. Ook is het niet ondienstig te doen opmerken dat toen die twee verhandelingen te Straatsburg openlijk verdedigd en gedrukt werden, die stad reeds sedert dertig jaren onder de heerschappij van Frankrijk was, hetwelk het tractaat van Munster en de andere overeenkomsten, welke de afstanden van grondgebied voorafgingen, beter eerbiedigende, dan heden de protestantsche Mogendheden jegens hare catholijke onderdanen, geenen hinderpaal stelde tegen de openbare verdediging der lutersche leerstellingen, hoe vinnig de theses ook waren, welke de kweekelingen der godgeleerdheid voordragen.

De tweede verhandeling beschouwt de gemengde huwelijken onder het theologisch oogpunt; zij spreekt eerst over zoodanige, welke tusschen christenen en onchristenen gesloten worden; deze veroordeelt zij door afdoende gezagmiddelen en op gronden aan het kerkelijk recht ontloend. » Ten zij, » zoo spreekt zij, derzelve doel moet wezen om » de onchristelijke partij tot de genade des doopsels te brengen, moeten deze huwelijken ontbonden worden. Sommigen beschouwen dezelve » slechts als ongeoorloofd; wij houden vol, dat » dezelve over het algemeen nietig zijn, » en onder de schrijvers, tot atyaving van dit beginsel aangehaald, wijst de verhandeling, wie zou het gelouven, op het gezag van eenen jesuit, den Kardinaal Bellarminus. Daarna gaat zij over tot het vraagstuk der gemengde huwelijken tusschen christenen van verschillende geloofsbelijdenissen. De oude ketter, zegt zij, leerden dat die huwelijken ontbonden konden worden; doch deze leer wordt door de H. Schrift wedersproken; even als door den H. Augustinus, dr. Chemnitz en het Concilie van Trente, XXIV. can. 7. Kort daarna stelt de verhandeling de vraag voor: kunnen christenen van verschillende geloofsbelijdenissen een huwelijk aangaan, zonder hun geweten te bezwaren? waarop zij antwoordt:

» Er zijn ongefukkigerwijs zulke menschen, die, zonder eenig ontzag voor hunne godsdienst, een huwelijk aangaan zoo als het valt. Velen hebben geleerd dat een gemengd huwelijk uit zichzelf niets berispelijks in zich heeft, ofschoon het niet vrij is van ergernis noch van gevaar voor een of andere der partijen, maar voornamelijk voor de kinderen. Eene huwelijksvereenkomst, welke bepaald is dat de zonen de godsdienst hunner vaders en de dochters die harer moeder zullen volgen, is ten hoogste goddeloos en van geener waarde; zij is even strijdig met het goddelijk recht

als met de wetten der Kerk. Want is de vader minder vader over zijne dochters dan over zijne zonen, en is de catholijke dochter niet eene levende beschuldiging tegen hare moeder, even als de onchristelijke zoon zulks tegen zijnen vader is. Het veiligst voor de protestanten, ware 't te leven in een land, alwaar het burgerlijk gezag alle gemengde huwelijken verboden had.

Dit verbod behoorde zich zelfs, volgens de dissertatie, uit te strekken tot de huwelijken tusschen lutheranen en hervormden. Zij beroept zich op Calvijn zelven en op Bezius, die daarin een ken teeken vinden van godsdienstige onderscheiding en dezelve evenzeer veroordeelen als strijdig met het zedelijk doel des huwelijks en als een hinderpaal tegen het gezamenlijk gebed. » De vrede is » eene schoone zaak, maar alle vrede is de vrede » niet. Het verschil tusschen de twee geloofsbelijdenissen is niet van gering belang; waaraan volgt » dat de gemengde huwelijken van dat soort niet » minder strengelijk verboden moeten worden, » want het is der vadersen plicht, van hunne kinderen alle gevaar af te wenden, in het godsdienstige te dwalen. » En bij die gelegenheid haalt de schrijver der verhandeling met lof aan eene ordonnantie in 1683 door de magistraat van Straatsburg uitgevaardigd, welke uitdrukkelijk het huwelijk verbiedt tusschen burgers der lutersche godsdienst en calvinistische vrouwen, ten zij in de huwelijks-overeenkomst bepaaldelijk uitgedrukt zij, dat de kinderen, die uit dat huwelijk geboren werden, opgevoed zouden worden in onze godsdienst en niet in het calvinistisch geloof. Ingeval van overtreding dezer bepaling der huwelijks-overeenkomst, zou de burger voor altijd zijn burgerrecht verliezen.

Zoodanig was, nog nauwelijks eene eeuw geleden, de protestantsche leer over de gemengde huwelijken; eene leer, welke tot grondslag had dezelfde beginselen, welke de catholijke Kerk als hare eigene leer voordraagt. Sedert dien tijd heeft het protestantisme voorzeker hare theoretische praktijk in dit stuk merklijk gewijzigd, even als het in zoo vele andere van deszelfs oorspronkelijke leerstukken afgeweken is. Maar de catholijke Kerk, die uitgebreide christen maatschappij, welke, uit de apostolische bron voortspruitende, gedurende negentien eeuwen haar geloof ongeschonden en ongenaaftbaar voor de werking des tijds en der omwentelingen bewaard heeft, zal deze nu gehouden zijn het voorbeeld te volgen eener outaarde en bedorven dichter, die zich uit hare moeder-armen heeft losgerukt, om zich over te geven aan al de buitensporigheden eener orde- en loovelooze verbeelding? Deze bewering is zoo ongerijmd, dat niemand dezelve zal durven volhouden.

Wij kennen de waarde van al die onbeduidende redeneringen over vrede en eensgezindheid, welke, in wezenlijkheid, slechts met een oog naar het beginsel der onverschilligheid in het godsdienstige bedekken. Er ligt echter in het vraagpunt nog eene andere strekking opgesloten, welke de overweging van alle oordeelkundigen in hooge mate verdient. Door den waarborg te vorderen dat al de kinderen, die uit een gemengd huwelijk geboren worden, in het catholijk geloof zullen worden opgevoed, staakt de Kerk, door de praktijk, het tot haar wezen behoorend beginsel: *Buiten de Kerk geene zaligheid.* En zoo als de fransche vertaler van het laatste werk van den overleden bisschop van Keulen het in zijne inleiding zoo klaar betoogt: de catholijke kerk kan in den geheel exceptionelen toestand, waarin hare outheid en algemeenheid haar plaatst, niet van dat beginsel afwijken, zonder van den apostolischen zetel af te dalen en zich te plaatsen in de reijen der seeten en, bijgevolg, zonder op te houden te zijn wat zij is, krachtens hare goddelijke instelling. Men vraagt haar dus niets minder dan een zelfmoord, wanneer men van haar vordert, af te zien van de voorzorgen welke zij neemt, om het geloof der kinderen te verzekeren, welke zij, reeds voor hunne geboorte, in haar hart draagt, en welke toekomstig lot zij niet mag opgaven zonder wreed jegens hente worden als de struikvogel van de woestijn en zonder zich zelve te ontdoen van het bruidskleed, om zich in den slavenmantel te wikkelen.

Advertentien.

» **Geboort** »
 » **R. H. VAN DEN DRIES,**
 » met, »
 » **J. T. A. DE LEYER.**
 » s Bosch, 28 July 1846.

LEES HIER.

ER WORDT UIT DE HAND TE KOOP AANGEBODEN

Een Netje en gemakkelijke goed geconstrueerd **Vigilant**, voor vier personen, een **Chais** en een **Karretje** op Riemen alsmede eene nette **Tilbury**.

Alles tegen een zeer lage prijs te bevragen bij den Mr. Zadelmaker **A. P. SMITS**, op de Pensmarkt over het Parlement te 's Bosch.

* * Op heden de **AFFAIRE** van mijnen **nijnen** **Vader** aanvaard hebbende, zoo heb ik de eer mij in de gunst van het geëerd publiek aan te bevelen, hupende door eene even solide als prompte bediening, mij het vertrouwen mijnen **Vader** zoo ruimschoots geschonken te zullen waardig maken.
 » **Bosch, 1 Augustus 1846.**

J. VRIEZEKOLE.

* * Bij eenen **R. K. Molenaar** wordt gelegenheid gevraagd tot plaatsing van een **LEERLING**, van den ouderdom van 19 jaren en een goed, zedelijk gedrag, met kost en inwoning. Iemand hierop reflecterende, adresseere zich bij den drukker en uitgever dezer, onder letter **A.** (Brieven franco.)

* * Op eene **KOSTSCHOOL** in Noord Brabant vraagt men, tegen den 10 September, een **SECONDANT** van de **R. K. Godsdienst** en van goede Getuigschriften voorzien, in staat om het **Fransch** en **Cyferen** grondig en liefst ook de beginselen van het **Hoogduitsch**, of van het **Engelsch** te kunnen onderwijzen, op een jaarlijksch Honorarium van **100 en 200** Guldens, benevens **KOST**, **WASCH** en **NAAD**.— Men adresseere zich voor 25 Augustus, met franco brieven en oppruwaarden onder de Letters **D. N.** aan den Heer **VAN WEESE**, Boekhandelaar te Breda.

De ondergetekende ontwaard hebbende dat sommige personen, die Maatschappijen, door hem vertegenwoordigd, een andere Brusselsche Brandwaarborg-Maatschappij, ten opzichte voerende: **Maatschappij van algemeene verzekeringen tegen brandgevaar** met de plaat **A. G.** heeft de eer de belanghebbenden te informeren, dat zijne Maatschappijen de benaming dragen van **Brusselsche Maatschappij voor Waarborg op premien tegen brand** en **Brusselsche Onafhankelijke Brandwaarborg Maatschappij Zekerheid en Rust.**

En dat de plaat dezer twee Maatschappijen is gelijk aan die, aan het hoofd dezes voorgehouden voor de eerste met de woorden **PAIEMENTS BRUXELLES** en voor de tweede met de letteren **O. B. W. M.**

» **Hertogenbosch 1 Augustus 1846.**
A. I. M. VAN DEN BOGAERT,
 Agent, wonende in het Hotel het Parlement.

Grainmarkt

van 's **HERTOGEN BOSCH**.
 Maandag en Dingsdag 3 en 4 Augustus.
NIEUWE ROGGE / 8.00 / 8.50 a / 9.00.
BOEKWIET / 6.85 / 7.25 a / 7.65.
HAVER / 3.50 a 3.65.

AMSTERDAM, 3 augustus.
 » Twee bij partij iets lager afgegeven: 127 p. o. h. Pools, f 327.
 » 123 p. h. dito f 305, 129 p. Wareser, 305, 127 p. Wareser, f 290, 127 p. h. Pools, f 323, 325; 126 p. b. dito f 318; p. with, dito f 300.
 » Rogge nagendog bij vorige partijen in eikr: 116; 117 p. Pools, f 217, 220; 117 p. Riga f 220; in eikr 120 p. Pools, 120 p. o. dito f 260; 121 p. o. dito f 264.
 » Garst zonder handel.
 » Haver prijshoudend; 85 p. Rijn f 192; 86 p. dikke f 192.
 » Ter Drukkerij van **D. A. A. DE ROOY** te 's Bosch.